

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 28 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre ... 7 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 32 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre ... 8 korona.
Egy hónap 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, január 6.

Brailát elfoglaltuk.

Királyi tréfa.

Ma este jött a hire, hogy Braila elesett. Ma volt egy hónapja, hogy csapataink diadallal vonultak be a biin és romlottság megvetendő fészkebe, ma mult egy hónapja, hogy a Bukarestben maradt oláh lakosság virágosóval borította győzedelmes hadaink lángeszű főparancsnokának útját. Es épen ma, a legfontosabb oláh kereskedelmi város elfoglalása napján és egy hónappal a román főváros csufondáros meghódolása után, jelent meg Ferdinánd oláh király kiáltványa népéhez. Ez az írásmű nagyszerűen jellemzi ennek a bábnak egész gondolkozásmódját. Azzal a naiv mesével állítja az oláh népet hazátlan Ferdinánd, hogy hatalmas szövetségesei kivont karddal állanak Románia mögött, de mi el akarjuk a románokat tántorítani hős védői oldala melől. Ne higgyenek a románok a mi békeszózatunknak, ne hallgassanak démoni szavunkra. A kiáltvány így végződik: „Elvárom, hogy a román nép megtisztítja Romániát az ellenségtől.”

Ennél jobb tréfát már rég nem csináltak. A románok mindig azzal büszkélkedtek, hogy fajrokonai a művelt franciáknak és kifogyhatatlanok voltak Páris majmolásában. Most már elhisszük, hogy rokonságban vannak a franciákkal.

Igazán nagy adag merészség kell ahhoz, hogy olyan király, aki megvásárolt és gonosz tanácsadóira hallgatva erőszakkal beleráncigálta népét a véres színjátékba, most hőstetteket kívánjon tőle. Most, amikor Románia háromnegyed részét mi uraljuk, amikor az uralkodócsalád börtöndjei becsomagolva várnak az ország határán, most „elvárja” Ferdinánd a románoktól, hogy megtisztítják a haza földjét az ellenségtől. Ha a népnek megvolna a lehetősége ahhoz, hogy futó királyával szót válthasson, megkérdeznék tőle:

— Tőlünk várod országod felszabadítását? Mi adjunk neked erőt a további harchoz? Miért nem „várod el” hatalmas szövetségeseidtól, akiknek lekötötted a lelkedet, hogy megtisztítsák Romániát? Eddig mindig azzal ámitottak bennünket, hogy Európa legerősebb államai állanak mögöttünk. Most tehát elvárjuk, hogy visszaszerezzék szegény országunkat.

Igy beszélhetne a nép, ha a népet egyáltalán megkérdeznék, amikor róla döntenek. De ezt még nem érte el a nép, sem Romániában, sem másutt. (=)

Attörtük a brailai hídő állásokat.

Berlin, január 5. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcétér:

A tüzérségi tevékenység a kedvezőtlen időjárás folytán többnyire mérsékelt határok között maradt. Az arcvonal több szakaszán kisebb járőrvállalkozásaink sikeresek voltak. Ruprecht trónörökös hadesoportjánál az oltenburgi 153. számú gyalogezred osztagai ma reggel Loos keleti szélén a negyedik ellenséges árokba törtek előre. Több tárnának kitakarítása és felrobantása alkalmával az angoloknak véres veszteségeket okoztak, azután 51 fogolylyal visszatértek.

Keleti harcétér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala:

A tengerpart és Friedrichstadt között időközönként heves tüzérharc folyt. Ma reggeli órákban orosz zászlóaljok megtámadták állásaink egyes részeit. A harc még folyamatban van. Az oroszok sok ember harcba vetésével és nagy számú lőszer felhasználásával négy ízben hasztalanul támadták meg a Dünaburgtól északnyugatra tőlük elragadott szigeteket.

József főherceg vezérezredes hadsereg harcvonala:

Az Aranyos Bisztrica mellett az ágyutüz heves volt. Cokanesti és Dornawatra között orosz századok és portyázó különítmények előretörései veszteséggel kudarcot vallottak. A Gerok gyalogsági tábornok vezérlete alatt harcoló német és osztrák-magyar csapatok támadásai az Erdély keleti határa és a Szereth lapály között emelkedő hegyekben tegnap is fontos terpenyereséggel jártak. A megvivott állásokból több száz foglyot szállítottak be.

Mackensen vezértábornagy hadsereportja:

Az Odobescitől északnyugatra emelkedő hegytömegben egy württembergi hegyi zászlóalj hannoveri, macklen-

burgi és bajor vadászokkal rohammal elfoglalt több elsáncolt magaslati állást. A Rimnicul Sarat-i szakaszon a keletporoszországi 152. számú „német lovagrend” gyalogezred rohammal bevette Sioboceát és Rotesit. Német hadoszlopok a hozzájuk beosztott osztrák-magyar zászlóaljakkal együtt a Buzeufól délre attörték az oroszok brailai hídőállását. Gurguetit és Romannit kemény utcai harcok árán elfoglaltuk. 1400 fogoly és 6 géppuska maradt a győztes kezén. A Duna jobb partján német és bolgár erők Braila és Galac felé nyomulnak előre.

Macedóniai hadszintér:

Lényeges esemény nem történt. Ludendorff, első főszállásmeister. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Braila és Galac irányában előrenyomulunk.

Budapest, január 5. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harcétér:

Dobrudzsában a szövetségesek Braila és Galac irányában nyomulnak előre. A Buzeunál fekvő Taturultól délre és délnyugatra magyar és német csapatok attörték az ellenséges vonalakat, 1900 foglyot szállítottak be, valamint Romniceninel német ezredek több helységet elfoglaltak. A helységben Odobescitől északnyugatra az ellenséget kivetettük egyes magaslati állásokból. Odobescitől keletre, Sovejánál és Harjánál a szövetségesek támadásai szintén előbbre haladtak. Dornavatra és Cokanesti közt az oroszok erős felderítő tevékenységet fejtettek ki. Az ellenséges osztagokat mindenütt visszautasítottuk. Tovább északra az osztrák-magyar haderőknél nem történt lényeges esemény.

Olasz és délkeleti hadszintér:

A helyzet változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kihallgatások a királlyal. Bécsből jelentik: Otelsége ma a következő személyiségeket fogadta kihallgatáson: Höfer Antal vezérkari ezredest, az új közlekedési minisztert, Conrad báró vezérkari főnököt, Heymerle báró szolgálaton kívüli főhadnagyot, követségi tanácsost. Conrad báró tábornagnak a mai audiencián a király személyesen nyújtotta át a marsallbotot.

Börtönből szabadult államtisztviselő megmentése.

(Életuntakat Védő Iroda.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A budapesti rendőrség kebelében teljesen esőndben egy rendkívül humánus intézmény kezdte meg működését karácsony szent estjén.

Az „Életuntakat Védő Iroda“ ez, amelyet Boda Dezső dr. főkapitány egyik nagytalantum, melegsivü tisztviselőjének, Baksa János dr. rendőrfogalmazónak, előterjesztésére létesített és amelynek az a célja, hogy olyan embereknek, akik az öngyilkosság gondolatával foglalkoznak, tanácsal szolgáljanak és őket végzetes tervük végrehajtásától eltérítse. Az Aradi Közlöny fővárosi tudósítója fölkereste az iroda vezetőjét, aki a következő rendkívül érdekes nyilatkozatot tette:

— Az iroda megnyitásának napján megjelent nálam Halmos Izor, a kiváló emberbarát és az iroda megnyitásának költségeire tízezer koronát adott át nekem. Ugyancsak hozzám fordult Varga Gyula dr. kereskedelmi államtitkár, Cherven Flóris udvari tanácsos, főigazgató, Nérey Ödön királyi tanácsos, Alszegehy Kálmán, az Operaház örökös tagja, Kiss Ferenc dr. volt hetedik kerületi előljáró, Fischer Gyula dr. főbíró és Paul Leó főbíró és főhajánlották támogatásukat. — Az irodához eddig öt esetben fordultak segítségért. Szomorúan vettük tudomásul, hogy az első jelentkezők a középosztályhoz tartozó uriemberök voltak, akik türelmetlen helyzetük miatt végső kétségbeesésükben jöttek ide.

A legelső jelentkező egy VIII. fizetési osztályba tartozó állami hivatalnok volt, aki elmondotta, hogy felesége állandóan öngyilkossági tervekkel foglalkozik, sőt egy ízben — néhány hónappal ezelőtt — megkísérelte már, hogy az életet eldobja magától, azonban az utolsó pillanatban szándékának végrehajtásában megakadályozták. Gábor rendőrkapitány megállapította, hogy a család helyzete megdöbbentően szomorú. Lányfiuk a haretéren elesett, egy másik fiuk a haretéren eltűnt; egy 17 éves leányukat néhány hónappal ezelőtt tébolydába kellett szállítani, egy 22 éves leányuk pedig a minap hirtelen meghalt. Az agyongyötört, kétségbeesett asszonyon megfelelő módon segített az iroda.

A második jelentkező egy volt állami fő-tisztviselő volt, aki néhány nappal ezelőtt szabadult ki a börtönből, ahol egy évet töltött. Miután a nevére és az általa elkövetett bűncselekményre még ma is jól emlékszik mindenki s így az illető a társadalom kizsájtottja lett, végső elkeseredettségében az irodához fordult tanácsért. Az iroda vezetői megnyugtató módon térítették el öngyilkos szándékától.

December 28-án egy ügynök felesége kereste fel az irodát s elmondotta, hogy férje családi vagyonától akarja megfosztani s a férjével való folytonos civakodás életuntá tette. Az iroda közbelépése megette hatását.

December 30-án egy urileány levelét hozta a posta. A fiatal leány jelenleg kórházban fekszik nagybetegen. A levél elpanaszolja, hogy mostoha anyja ok nélküli üldözése tette beteggé, mostohája kiméletlen brutalitással bánt vele, apja gyengeakaratu ember, aki nem képes őt megvédeni s ha a kórházat elhagyja inkább öngyilkossá lesz, mintsem hazamenjen. Gábor rendőrkapitány eljárásának meg lett az eredménye. Az urileány megígérte, hogy le tesz szándékáról.

Az ötödik jelentkező szintén levélben jelentette be, hogy öngyilkossá lesz. Keservesen panaszolja el az okokat is, kéri megmentését. Az iroda azonnal akcióba lépett s a fiatal urileányt megmentette az életnek.

Aradon nem rekvirálják az élelmiszer készleteket.

(A közéletmezőési bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város közéletmezőési bizottságának mai ülésén, melyen Lőcs Rezső polgármester helyettes elnökölt, Zabor Andor tb. főjegyző előferálta a bizottságnak, hogy a háztartások élelmiszer készleteinek felkutatása igen kevés eredménnyel járt. Az Országos Közéletmezőési Hivatal elrendelte ugyanis, hogy a háztartásokban talált élelmiszer készletek összeírassanak s ha esetleg szükség lenne rá, úgy azt a polgármester rekvirálhatná. A készletek azonban olyan csekélyek, hogy azok még az egyes háztartások szükségleteit is csak nagyon nehezen lesznek képesek fedezni. Epen ezért indítványozta a bizottságnak, hogy a csekély készletekre való tekintettel javasolja a polgármesternek, hogy ezeknek rekvirálását mellőzze.

A Közéletmezőési Hivatal vezetője, Kürthy Lajos báró egyik leiratában azt a kívánságát fejezi ki, hogy az elsőrendű élelmicikkeket a városokban jegyrendszerhez kössék, úgy, hogy a közönség azokat csakis jegyek ellenében szerezhesse be. A bizottság erre a leíratra vonatkozólag úgy határozott, indítványozni fogja a tanácsnak, írjon föl, hogy a jegyrendszer behozatala csak abban az esetben lenne keresztülvihető, ha a kormány a Haláltermény és a központok útján a szükséges élelmiszer mennyiségeket feltétel nélkül rendelkezésre tudja bocsátani a városnak, mert minden jegyrendszernek első és eminens feltétele, hogy az illető élelmiszerkészletek előre biztosítva álljanak a közönség részére. Ha a készleteket előre biztosítani lehetne, úgy a város a kávé és a hüvelyesek kiadását is jegyrendszerhez kötné. A város leíratában a bizottság javasolta, kössék ki előre, hogy a Közéletmezőési Hivatal havonként egy vagon kávé, egy és fél vagon babot, egy vagon borsót és ötven méter-mázsas lenesét küld a városnak, mert a város csak akkor hajlandó ezeket az élelmicikkeket jegyekhez kötni és központilag kezelni, ha ezek az élelmicikkeket minden hónapban biztosítva vannak a közönség részére.

Lőcs Rezső polgármester helyettes kérte a bizottság tagjait, a közéletmezőési üzemek mérlegének bemutatását ne sűrgessék, mert az ma kissé szomorúan néz ki. Hat hét múlva azonban a mérleg igen jól fog állani, mert hat hét múlva ezer báránya lesz a városnak és ez a mérleget tetemesen befolyásolni fogja. Műlek Lajos dr. azt ajánlotta, hogy a mérleget minél hamarabb be kell mutatni, ha szomorúan néz ki az se baj, mert hiszen tudvalevő, hogy a város közéletmezőési politikája tisztán szociális és humánus alapokon nyugszik. Jobbnak tartja, ha minél hamarabb a közönség elé lépnek a mérleggel, hadd lássa a közönség, hogy a bizottság hogyan sáfárkodik.

A bizottság elhatározta, hogy a városi zsir árusítását egyelőre beszüntetik azért, mert a közönség most csak immel-annal vásárol és az később sokkal jobban kiárusítható.

Az aradi fűszerkereskedők felkérték az aradi ipar és kereskedelmi kamarát, hogy esközölje ki a városnál a cukor maximális árának telemelését. A kérelmet azonban a kamara

nem teljesíthette, mert a cukor maximális árának telemelése rendeletileg tiltva van. Ehelyett azonban a kamara arra kérte a várost, hogy abból a négy százalékból, melyet a cukor után, mint kezelési költséget számít fel, két százalékot adjon a kereskedőknek, hogy azoknak is lehessen megfelelő hasznuk a cukor árusításából.

A bizottság a kamara kérelme felett napirendre tért. A cukor kezelése ugyanis nagyon sok költséggel jár. A süveg cukor össze-vissza törve érkezik meg Aradra és mindig hiányzik belőle. Az uton eső is érheti a cukort, ami szintén bizonyos súlyvesztéssel jár. Ha a város a két százalékot átadná a kereskedőknek, akkor ráfizetne a cukorra.

Lőcs Rezső polgármester helyettes még bejelentette, hogy huszonhét vagon burgonyát adtak fel a város címére s ebből két vagon már megérkezett.

Személyi változások a külügyminiszteriumban.

(Magyar ember az első osztályfőnők.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből telefonálják: A holnapi hivatalos lap közölni fogja, hogy Macchio báró nagykövet, a külügyminiszterium első osztályfőnöke, saját kérelmére, a Lipót rendjellel való kitüntetés mellett nyugatomba vonul és teendőinek ellátására a háboru tartamaára Szentgyörgyi Müller László követ kap megbízatást.

Közli a hivatalos lap azt is, hogy For-gách János követ, aki saját kérelmére távozik a külügyminiszteriumból, ez alkalomból 6. Felsője különös legfelsőbb elismerésében részesül és a diplomáciai tisztviselők második rangosztályába helyeztetik át. Az általa eddig betöltött második osztályfőnöki állást a titkos tanácsosi címmel való felruházása mellett Flotow báró rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter kapja. Értesülésünk szerint az első osztályfőnöki állás új betöltésének az a magyarázata, hogy ezt az állást, minthogy a külügyminiszter osztrák állampolgár, magyar diplomata kapja.

Szentgyörgyi-Müller László, a külügyminiszterium új első osztályfőnöke, jelenleg hatvanegy éves. A háboru kitörése előtt tókiói nagykövet volt. Pályáját Skutariban, az akkori török főkonzulátusnál kezdte. Hosszabb ideig volt Konstantinápolyban követségi tanácsos, ez idő alatt a magyar nemességet kapta. Testvére Müller Kálmán báró orvostanárnak. Három évig Szófiában volt követ, majd a külügyminiszterium második osztályfőnöke lett 1904-ben. Aehrenthal külügyminiszter betegsége alatt, amikor Pallavicini őrgróf vezette ideiglenesen a külügyeket, mint ideiglenes követ Konstantinápolyba ment ennek helyettesítésére. A japán hadüzenet után rendelkezési állományba került.

Flotow báró jelenleg negyvenkilenc éves, Rómában kezdte meg diplomáciai működését, majd Belgrádban, Bukarestben és Büsszelben működött.

Eddig az volt a szokás — de nem volt rendszer — hogy a külügyminiszterium első osztályfőnöki állását osztrák állampolgárral töltik be. Most Czernin gróf külügyminiszter egyenes öhajására történt, hogy magyar embert nevezett ki a király erre a fontos pozícióra.

Közélelmezési miniszter Ausztriában.

(Höfer öccse az új miniszter.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: A hivatalos lap holnapi száma legfelsőbb királyi kéziratot közöl, amellyel Kokstein Oszkárt, a közlelmezési hivatal eddigi vezetőjét felmenti állásától. Utódja Höfer Antal ezredes lett, de ő már közlelmezési miniszter, mert megszervezték ezt a miniszteriumot.

Mikor I. Ferenc József kibocsátotta legfelsőbb rendeletét, hogy a háboru által előidéztet rendkívüli viszonyok tartamára az élelmezésnek szükségleteiről felhatalmazással ellátott hivatal egységesen gondoskodik, már látszott, hogy a szabályzat kibocsátása és a hivatal működése, feladatainak sajátosságára való tekintettel, a szervezet igényeinek megfelelő továbbfejlesztést igényel, annál is inkább, mert mértékadó hagyományok és teljes értékű tapasztalatok az állami gondoskodás területén hiányoztak. Ily értelemben a hadvezetőség köréből eredő miniszternek a népelelmezési hivatalnak vezetésével való megbízása további rendszabályt jelent az irányban, hogy a hivatal szervezetének és rendeltetésének fentartásával az ennek számára kitűzött cél elérése lehetőleg biztosítottassék. A gyakorlati élet tapasztalatai, az általánosan elismert szükségletek azt mutatták, hogy a mögöttes ország-részek kérdése és a hadsereg ellátása közt szoros kapcsolatot kell létesíteni. A közlelmezési hivatal vezetésével most már megbízott miniszter, aki békeidőben mint a vezérkar hadtápirodájának főnöke a hadsereg élelmezésének kérdéseivel foglalkozott, a háboru kezdete óta a hadsereg főparancsnokság elszállásolási osztályának főnöke volt és e minőségében nemcsak a tábori hadsereg számára való élelmezési utánpótlás összes ügyeivel, hanem a megszállott ellenséges területen is foglalkozott az élelmezési kérdéssel. Beavatottsága az összes élelmezési kérdésekben teljes biztosítékot nyújt, hogy a hadseregszer-

vezet nagy organizációjában kemény időkbén szerzett tapasztalatai a belföldi élelmezés terén is hasznosan fognak értékesítettetni és a jövőben az összes tényezők együttműködése megvalósul. A kabinetbe való kinevezése helyet és szavazatot ad neki a minisztertanácsban és azt a lehetőséget is, hogy a népelelmezést illető összes kérdésekben haladéktalanul, közvetlenül érintkezhetik a miniszterekkel és az általa vezetett hivatal számára azok hathatós közreműködését biztosíthassa mindazon kérdésekben, melyek az egyes miniszterek reszortjába tartoznak, de kapcsolatban vannak az élelmezési problémákkal.

Höfer Antal, az új közlelmezési miniszter 1871-ben született. Bezenban az utászhadapród iskolát végezte el, mint utászhadnagy lépett a hadsereg kötelékébe. 1896-ban kitüntetéssel végezte el a vezérkar hadiiskoláját, 1900-ban vezérkari százados lett. Különböző alkalmaztatások után 1912-ben a vezérkar hadtápirodájának főnökévé nevezték ki, amely állásában 1914-ben ezredesi rangra emelkedett. A háboru kezdete óta a hadsereg főparancsnokság elszállásolási osztályának főnökéként szerepelt. Tulajdonosa a vaskorona rendnek a hadiékítménnyel, a Lipót-rend lovagkeresztjének, a Ferenc József-rend lovagkeresztjének, a hadiékítményes katonai érdemkeresztnek és a Vörös Kereszt első osztályu tiszteletjelvényének a hadiékítménnyel.

SPORT

+ Az Aradi Turista-Egyesület 1917. január 8-án, hétfőn este 6 órakor saját helyiségében (kulturpalota, földszint, északkeleti sarok) 21-ik rendes közgyűlést tartja, melyre az Egyesület tagjai tisztelettel meghívattak és telkéretnek, hogy azon minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó; 2. Pénztáros és választmány jelentése; 3. a számvizsgáló bizottság jelentése; 4. a tisztikar és választmány lemondása és annak

további megbízása; 5. indítványok. Az alapszabályok értelmében csak oly indítványok tárgyalhatók a közgyűlésen, amelyek a közgyűlés napját megelőzőleg legalább 3 nappal előbb az elnökségnek bejelentettek. Az egyesület elnöksége.

Kihallgatások a királlyal.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: Politikai körökben azt beszélnek, hogy a király Budapesten való tartózkodása idején Wekerle Sándor és Lukács László volt miniszterelnököket is kihallgatásra hívja magához. Ezt a hírt még nem erősítették meg, de ha ez tényleg megtörténik, annak a jele, hogy a király az összes pártok részéről és a pártonkívüliek részéről is tájékoztatni akarja magát.

Tisza István gróf miniszterelnök tegnapra tervezett utazását elhalasztotta. A miniszterelnök ugyanis megvárja, míg Czernin Ottokár gróf külügyminiszter a német főhadiszállásról visszatér és csak holnap utazik Bécsbe, ahol érintkezésbe fog lépni az osztrák kormány tagjaival és velük tárgyalásokat fog folytatni.

Budapestről jelentik: Az ellenzéki politikai körökben és a pártokban élénken kommentálják Forgách bárónak és Macchió nagykövetnek bukását. Mindkettőt a lappangó válság jelének tartják, mert hiszen Forgách is Tisza István grófnak az exponense a külügyminiszteriumban. Forgáchnak a Szerbiához intézett demarschnak megszövegezésében nagy szerepe volt és eddig mindig nagyra értékelték tehetségét és munkásságát. Hogy most mindkettőjüket menesztik, ez nem lehet másnak, mint annak a jele, hogy a külügyminiszterium élén beállott személyváltozás, ha nem is rendszerváltozás, de annyit jelent, hogy a régi rezsim tagjait menesztetni akarják és az egész vonalon megindult tisztogatási munka nagyobb mérvet fog ölteni. Ellenzéki körökben tudni vélik azt is, hogy Andrássy Gyula grófnak bécsi tanácskozásai és Rosner Ervin bárónak tegnapi kihallgatása a külügyminiszteriumban beállott változásokkal van összefüggésben. Andrássy Gyula gróf egyébként ma este Bécsből vissza érkezett Budapestre.

A nép és a magyar dráma.

— Barta Lajos: Zsuzsi című színművének bemutatója alkalmából. —

Sokáig komikus figuraként szerepelt a nép az irodalomban. Az írők el sem tudták képzelni, hogy a jobbágy életének megírására érdemes eseményei is lehetnek, hogy szívök nekik is van s az indulat viharai ott is szántogatják az érzések tengereit. A népnek nem volt helye az „alkotmány sáncai” között, nem kapott tehát helyet az irodalomban sem. S ha igen, akkor, mint említettem: komikus figuraként szerepelt.

Az irodalmi megújulás széles területeket szánt fel. A bécsi testőr írók, a mozgalom megindítója egyre-másra irnak, fordítanak regényt, novellát, drámát, de mindezekben hiába keresünk demokratikus vonásokat. Mind az emberek kiváltságosainak, a nemességnek történetei ezek. Még egy pár évtizeddel később is, Kisfaludy Sándor „nemesházi rajzolat”-oknak nevezi színműveit. Az istenadta nép csak lenézett helyet kapott az irodalomban, különösen — a színpadon. A XVIII. század végén Bessenyei: Philosophus-ában megjelenik egy humoros alak „a paraszt”, Pontyi uram, akinek ostoba fecsegésein mulat az uri nép. Pontyi nagy népszerűsége tett szert, mondásait idézték a biedermeier környezetben, a nemesi kárikban s honunk „szébb lelkű női” legye-

zőik mögé rejtették piruló arcukat vaskosabb kiszólásainak hallatára.

S egészen Kisfaludy Károlyig így marad ez. A nép a komikumot képviseli a drámában, ő a clown, a bohóc, akit mindig megvernek és mindig kinevetnek. Kisfaludy Károly férközött közelebb a nép lelkéhez. Megérezte vágyait, a föld szeretetét, a mult dicsőségén való nemes merengését s drámáiban sűrűn szerepelteti őket, sőt egyik-másik színművét egyenesen nekik írja. Különösen hazafias darabjaiban szól hozzájuk, ahol mindig „győz a magyar s tapsra ez ott fenn elég!”

Ez az „ott fenn” — a kakasulót jelenti, a pesti rotundának karzatát, ahol a magyar vígjáték atyjának szívesen tapsolt a nép.

Ez a szellem aztán nem aludt el többé. Katona: Bánk bánjának Tiborca a magyar nép keserveinek szószólója s Vörösmarty: Csongor és Tündéjében a magyar nép meséinek alakjai kelnek új életre. De a nép gyógyó bevonulása az irodalomba, a népies nemzeti nagy költők: Petőfi és Arany nyomán történik. Az ő költői munkásságuk érielt meg a kort, hogy a nemes magához hasonló embernek tekintse a nép fiát s elhiggye, hogy annak örömei és szenvedései ép olyan értékesek egy írora nézve, mint a társadalom legmagasabb lépcsőjén álló embefeké. Petőfi maga is megkísérli egy drámában a népies alakok szere-

peltetését, de a Tigris és Hiéna sokkal lírikusabb és szertelenebb, semhogy igazi hatást érhetett volna el.

A nép drámai szerepeltetése a Szigligeti Ede nevéhez fűződik. Eleinte ő sem merte a népet egyedül szerepeltetni — urinéppel keverte, mint a Szökött katonában, vagy a Két pisztolyban, de később, midőn látta, hogy a közönség elfogadja, sőt együtt érez velük, mind inkább közeledett a népszínmű felé. Nyomdokain haladtak Csepregi Ferenc s a nagytalentedű, korán elhunyt Tóth Ede, kinek Falu rosszában látták sok ideig a legtökéletesebb népszínművet. Pedig mindezek a drámai művek hamisítványok voltak, meghamisítói a nép érzéseinek, egészséges észjárásának s különösen beszédének. Ezt Rákosi Jenő vette észre s megírta Magdolna című parasztdrámáját, mely egészségesebb nyomokon indul ugyan, de alakjai még mindig borjuszájú ingbe, gatyába öltöztetett arslánok vagy bokorugró szoknyába miderezett delnők. Bizony ki kell mondanunk, hogy ezeket a népszínműveket, korcs-drámáknak kell tartanunk s egykori népszerűségüket csakis egy tüneményes nagy magyar művésznőnek, a pacsirtahangu Blahánénak számlájára kell írunk.

Blaháné visszavonulásával el is tűnt a színpadokról a népszínmű. De az írók a Rákosi Jenőtől megkezdett irányban dolgozni

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Béke és új offenzíva készül Romában.

Az Utró Russki jelentése szerint a napokban fontos tanácskozások indultak meg az entente kormányai között pénzügyi és technikai kérdések rendezéséről. Különösen a munició ellátás kérdését akarják conralizálni, mivel tavasszal nagy mennyiségű, mintegy megkétszereződött municióra lesz szüksége az ententének, mert az összes frontokon olyan jellegű harcokat akarnak, mint a milýenek a Somme mentén folytak.

A római entente haditanács elé mindenütt a legnagyobb érdeklődéssel néznek. A Corriere de la Sera szerint az értekezlet a legnagyobb fontossággal bír és legnagyobb részben külpolitikai kérdések megoldásával, valamint a háború és a béke kérdésének összes részleteivel foglalkozik. A lap örömeinek ad kifejezést, hogy Romát választották ezen fontos értekezlet színhelyéül. Az értekezletnek nincsen megállapított programja.

Rómából ideérkezett jelentések szerint az entente miniszterek római tartózkodása alatt a pápa Lloyd Georget, az angol miniszterelnököt kihallgatáson fogadja. Az angol miniszterelnök ez alkalommal az entente békekésijait fogja közölni a pápával. Briand miniszterelnök indirekt uton fog érintkezni a Vatikánnal, miután hivatalos beszélgetés közte és a pápa között a francia többség antiklerikális magatartása miatt nem lehetséges.

A Stampa szerint Cadorna nem vehet részt az entente haditanácskozásán, mert a jelen pillanatban nem hagyhatja el az északi frontot.

A Times jelenti: A római fontos tanácskozást Franciaország kezdeményezésére hívják össze.

Az összes nagy angol lapok egyhangzóan jelentik, hogy a nyugati fronton február második felében kezdik meg az új nagy entente offenzívát. A francia északi kikötőket már január 15-én elzárják, mert ekkor kezdődnek az új angol csapatok szállítása.

Prága. A Narodna Politika szerint azok az osztrák képviselők, akik Szilveszter képviselőházi elnök vezetésével a koronázási ün-

nepségeken a magyar fővárosba jöttek, fogadtatásukkal semmi képen sínesenek megelegedve. Panaszkodnak, hogy senki sem fogadta őket. Szilveszter dr. nem léphetett senkivel sem érintkezésbe és nem mondhatta el azt a beszédét, amellyel üdvözlésüket meg akarta köszönni. A drágaság szinte elviselhetetlen volt részükre. A Margit-szigeten kaptak lakást és egy-egy szobaért 105 koronát fizettek. A pályaudvartól a lakásukig 100 és 200 koronát fizettek a kocsikért. Az étkezés is óriási költségükbe került.

IRODALOM ES MUVESZET.

* **A színház hírei.** Ünnepi előadás. Szombaton, Vízkereszt ünnepén délután fél 4 órakor a most felújított kitiűnő operette, „Orfeusz a pokolban” kerül ismét előadásra. Reinhardt-féle rendezésben, ugyanazokkal a szereplőkkel, mint az esti előadásoknál volt. Este Bartha Lajos legújabb parasztvígjátékának, a „Zsuzsi”-nak van a második előadása. — **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután fél 4 órakor a legnépszerűbb operettek egyike, a „Múgnás Miska” kerül színpadra. A főszerepekben Sz. Rontay Boriska, Horváth Miel, Győző stb. Este a „Zsuzsi” Bartha Lajos kitiűnő parasztvígjátékának van a harmadik előadása. — **Előkészületek.** „Szép asszony.” Gábor Andor szenzációs vígjáték-újdonosa, a budapesti Nemzeti Színházának legnagyobb sikert aratott darabja és Lehár legújabb operettje, „A csillagok boldogja.” Párhuzamosan készül az operette személyzet az „Egyszer volt...” kitiűnő operettrepreze, amelyet a nyáron mutatott be a társulat nagy sikerrel.

* **Megjelent az Aradi Tükör legújabb száma.** Ez a szám a Modern Kabaré két legérdekesebb és legnagyobb sikerű számát, a „Rab magyarok” és a „Közéletmezési bizottság ülészik” című paródiát ismerteti meg az olvasóval. Ezenkívül más aktualis cikkek is tartják a lapot. Egyes példányok a papírkereskedésekben, a dohányboltokban és a rikkanesoknál kaphatók 24 fillérért.

* **Kölcsonkönyvtár.** Ujdonságok Képzőművelésénél.

élni a falusi emberek között, csak így tudjuk megmagyarázni egészséges életfelfogását, alakjainak mozgását, egyszerű beszédjük magyaros fordulatait s eszelekedetükből kicsillanó lelkük valóságosságát. A drámai szerkezet talán nem kifogástalan, a eszelekvény egységbe zavaró momentumok játszanak bele, de annyi szépség mellett igazán jelentéktelen ez a kifogásolható enyhe árnyék.

A régi népszínművek alakjait: a cigányt, a eszelekvényt, a harmonikus szerelmezt nem veti meg, de egyszerű és humoros beállítással új szintet tud adni nekik. Várady Margit egy falusi menyecske alakjában volt rendkívül bájos. Annyi szeretetreméltósággal, ötlettel, kedves megfigyeléssel ruházta fel a kis melegsívű parasztszöny alakját, hogy a közönség nem tudta eléggé tapsolni. Pompás partnere volt Barics Gyula, aki nemesak kitiűnő játékaival, de egy szépen elénekelt dallal is a közönség szívéhez férközött. A humort Varnay, Hertesz, Kis Miklós képviselték s mindhármán állandó derűtségben tartották a publikumot. Kis szerepeikben Bánhazi Teréz, Benkóné, Ritter Lujza, Delli és Herold voltak igen jók. Győző pedig egy sváb legény harmonikás szerenádjával aratott tapsos sikert. A rendezés jó volt, a nézőtér hangulata mindvégig vidám és érdeklődő.

Z. A.

MULATSÁGOK.

Az aradi Polgári Jótékony Nőegylet vasárnapi tea-délutánja.

Egy eszöndes, nyugalmas, tiszta házban a Nők Otthonában, öszhaju asszonyok, valamikor jobb napokat látott urinők ülnek a kályha mellett, régmúlt szép időkről merengenek. Őket sem kímélte a háború fergetege, az ő asztaluknál, eszelekarájukban is szomorú nyomokat hagyott a háború... Nem nélkülöznek, mert hiszen a polgári jótékony nőegylet gondossága, áldozatkészsége még a lehetetlennek látszót is megteszi. De bizony nincsen olyan teli pénztár, amely a folytonos adakozás következtében ki ne merülne és a Nők Otthona lakóinak fényes és gondtalan ellátását is redukálni kellett.

Arad város társadalmának minden egyes látogatója tehát emberbaráti eszelekedetet talál, amikor a vasárnapi tea-délutánra ellátogat. Három koronáért megtalálja szórakozását a társaságban, finom teát, süteményt szolgáltatnak föl, a katonazenekar legpompásabb műsorát játsza le és emellett két nemes célt segít elő: a Nők Otthona tagjainak helyzetén és a rokkant katonák helyzetén segít, mert a befolyt jövedelmet a két célra fordítják. A január 7-iki teászur délután 5 órakor kezdődik. A hölgyközönséget felkéri a rendezőség, hogy lehetőleg utcái ruhában jelenjenek meg.

(=) **A „Battonyai műkedvelő ifjúság”** Helysínszky Kázmér dr. főszolgabíró védnöksége; Fodor Manó főjegyző elnöksége alatt 1917. évi január hó 7-én a vak katonák és a hadiárva segélyezésére műkedvelői előadást rendez a „Korona” vendéglő helyiségeiben. Színpadra kerül: Huszárszereltem, Murai Károly pompás vígjátéka.

MOZGOKÉP SZÍNHÁZ.

* **Berky Lili az Apollóban.** (A legújabb magyar film bemutatója.) Kürthy báró ma megjelent rendeletében megtiltotta a külföldi filmek behozatát a jövőben. A közönség nem is sejtje, milyen nagy horderejű az Országos Közéletmezési Hivatal elnökének eme rendelete. Magyarország eddig nagyon is rászorult a külföldi filmbehozatalra, s csak az utóbbi időben lendült fel a magyar filmgyártás. Ezután tisztán magyar filmekre utalják a hazai mozi-színházakat. Az Apolló színház már eddig is minden magyar filmet bemutatott s épp ezért csak folytatni fogja nemzetközi szempontból jelentős akcióját. Hogy a magyar filmek könnyen eltelejtetik a közönség előtt a külföldi márkákat, arra tanubizonyosság a Corvin-filmgyár legújabb filmdramája, a „Gyónás szentsége”, amelyet ma mutatott be óriási siker mellett az Apolló színház. Ez az érdekesítő drama úgy a megjátszásban, mint a rendezésben fölveszi a versenyt bármely külföldi filmmel. Berky Lili, az aradi közönség kedvence megkapó alakítást nyújt a mélyeseges drámában. A nagyszerű magyar film mind a két ünnepnapon megy a koronázási filmmel együtt.

* **Hilda és Eulda.** (Dorrit Weixler sorozat II. az Urániában.) Egy kedves vígjátékot mutatott be tegnap a színház a közönség kedvenceivel Dorrit Weixlerrel. Az elhunyt művésznő hagyatékának legújabb sorozatából egy bájos vígjátékot, amely rokonszenves támaszával a kedves megemlékezés arany zománcával aranyozza be a művésznő emlékét. A vígjáték mellett egy hatalmas Nordisk társadalmi drámát is mutatott be a színház, melyben a társaság legkiválóbb művészei vesznek részt, amely tárgyánál és kidolgozásánál fogva legelsőrangú művészi esemény. — **Homunculus II.** a világhírű sorozat második része legközelebb az Urániában.

* „Carr detektív”-sorozat szenzációs legközelebb az Erzsébet mozgószínházban. 346.

kezdtek. Sok sikertelen kísérlet után Gárdonyi Géza nyitja a dolog nyitójára. Szindarabot írni a népről csak úgy lehet, ha először az író megismeri a népet, a nép gondolkodásmódját, logikáját, beszédének tiszta fordulatait, zamatos magyarságát. Amíg ezt el nem sajátította, addig a szindarabokban „szalonköpesen” vagy „akkurátusan” fognak beszélni a nép fiai, de nem népiesen és magyarosan. Gárdonyi: Bor című népvígjátéka nagy lépés ezen a téren, de még nagyobb Mórész Zsigmond Sári bírója és egyfelvonásos népies apróságai. Ezekben a darabokban már igazi falusi levegő van s igazi parasztiok beszélnek gyönyörű népies nyelven. A szavuk olyan, mint a falusi kis harang s a gunyájuk se vasalt gatyá többé, hanem jószabásu paraszti ködmön, kék mándli, vagy viseltes fehér ruha.

Ezekhez csatlakozik most Barta Lajos Zsuzsi című színműve, melyet ma mutatott be az aradi színház. Nagy meglepetést okozott nekünk ez a népszínmű. Megfigyelési, kiválasztott alakjai oly igazak, törőmetszettek, hogy világosan érezzük viselkedésük és beszédjük igazságát. Aki ezt a darabot írta, nem az íróasztaltól nyerte az ihletet, künn bolyongott az a falusi mezőkön, jelen volt a nép mulatságain, hallgatta kukoricafosztás meséit, megleste a szónagyújtó leányok hancurozásait s a verőfényes naphoz együtt örült az aratókkal az arany-

Wilson a szenátus támogatásával folytatja békeakcióját.

(Olaszország nem folytathatja tovább a háborút.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Handelsbladet londoni értesülése szerint Wilson a szenátus határozatával helyeselteti és támogatni akarja akcióját, hogy újabb lépéseket tessen a béke érdekében.

Luganó. A Stampa jelenti, hogy a Wilsonnak szóló entente jegyzéket hétfőn nyújtják át a párisi amerikai nagykövetnek.

A Daily News írja: Amerika népe meg van győződve róla, hogy Wilson többet tud a német békajánlatról, mint amennyit eddig elárult. Általános vélemény szerint a béketörékvések nem értek még véget, újabb javaslatok és előterjesztések előtt állunk.

A Stefáni-ügynökségnek azon jelentése, hogy Briand miniszterelnök, Thomas angol miniszter, Lloyd George angol miniszterelnök, Robertson és Gaicín tábornokok esütörtökön Rómába érkeznek, a Geniben élő franciák között nagy nyugtalanságot keltett. A látogatást ugyanis azzal magyarázzák, hogy az olaszok bejelentették szövetségeseiknél, hogy pénz és szénhiány miatt, valamint az ország általános elkedvetlenedése miatt Olaszország nem folytathatja tovább a háborút.

A Frankfurter Zeitung a következőket írja:

— Az entente most már beláthatta, hogy hódító törekvései nem valósulhatnak meg és az entente jegyzék megszövegezésénél bizonyosan nagy hatást gyakorolt a válasz megszerkesztőire az olasz kormány, amely mellett szállott sikra, hogy a béke minden lehetősége előtt nem szabad bezárni az ajtót. A válaszjegyzék abban a törekvésben csuesosodik ki, hogy a központi hatalmakat el kell nyomni és lehetetlenné kell tenni. Így a központiaknak nem marad más hátra, mint a béke kapuját kardjukkal kell kinyitni.

A semleges államok, külföldről érkezett értesülések szerint, az entente jegyzékétől nem riadnak vissza és egy békeblokkot terveznek és arra törekednek, hogy diplomáciai lépésekkel és gazdasági eszközökkel is kényszerítsék a hadviselőket a béke megkötésére.

A Westminster Gazette írja a béke céljairól: Németország és szövetségeseinek adott válasz az első lépés és igen jó lépés. Valószínű, hogy a központi hatalmak most más lépéseket fognak tenni, mert nem haragíthatják magukra a Egyesült Államokat és nem kergethetik Amerikát háborúba. Ellenkezőleg, meg akarják győzni az amerikai népet és Wilson, hogy velük jó barátságban akarván maradni, a békének igaz barátai. E helyzetet az entente kitűnően használhatja a maga javára, csak ingadozást nem szabad mutatni. Biztos fellépéssel el lehet érni, hogy a németek kénytelenek legyenek békefeltételeiket az egész

világgal közölni, és így el lehetne kerülni, hogy a háboru utolsó szakaszában ellenségeink kerekedjenek felül.

Caillaux a Temps főszerkesztőjéhez a következő táviratot küldte: Rómában való tartózkodásomról nyilvánosságra hozott közleményekkel szemben kijelentem, hogy azoknak semmiféle alapjuk sincs. Az összes állításokat bizonyítékokkal igazolják és a bizonyítékokat közöljék. A Temps a távirathoz azt a megjegyzést fűzi, hogy nem szokás a tudósítók hírehez bizonyítékokkal szolgálni a táviratok közlése előtt, de a lap meggyőződést szerzett a tudósítások valódiságáról.

A Manchester Guardian írja: A központi hatalmak jegyzékére adott választ angolul kitűnően szövegezték meg, de a francia fordítás gyalázatos, mivel egy orosz diplomata fordította, aki nem tud jól franciául. A jegyzék tartalmán meglátni különben, hogy nagy utat tett meg. A jegyzéket Péterváron szövegezték, onnan Párisba küldték és Londonban döntöttek a végleges szöveg felett. Ez utalatt a jegyzéken bár kevés, de jelentős változásokat eszközöltek.

Remélünk kell, hogy azt a választ, amelyet Wilsonnak adunk, tekintettel arra, hogy propaganda iratnak kell lennie, amelynek elsősorban Amerika közvéleményére kell hatni Anglia fogja megszövegezni és pedig a legilletékesebb ember: Balfour.

Churson lord újkor táviratot intézett a Primerose ligához, amelyben azt mondja, hogy nem lehet körülbelül sem megállapítani, mikor lesz vége a háborúnak. Valószínű, hogy tovább kell játszani a rettenetes tragédiát, amely pokollá változtatta a világot és semmivé tette a népek sokat ígérő fejlődését. Amde nem szabad nyugtalankodnunk, mert olyan ellenséggel állunk szemben, amelynek győzelme Anglia megsemmisítését és a világ felosztását jelentené.

Benfield amerikai nagykövet a külügyminiszteriumban ma jegyzéket adott át, amely az entente választ tartalmazza a központi hatalmak békejavaslatára. A jegyzék megegyezik azzal a szöveggel, amelyet az Havas-ügynökség már közölt.

TORVENYKEZÉS.

§ Felmentett lelkész. A nagyvárad királyi tábla büntető tanácsa Hamathy Károly elnöklése alatt a napokban tárgyalta Popovics Valér görögkeleti lelkész rágalmazási perét. Ennek előzményei még 1905. évbe nyúlnak vissza, mikor is az aradmegyei Nádason a görögkatholikus vallásúak igen nagy számmal tértek át a görögkeleti vallásra. Így görögkeletiek voltak özv. Csobán Jánosné és Anasztáz fia is. Mikor a Csobán Iú megakart házasodni, Popovics Valértól anyakönyvi kivonatot kértek, amelynek hátulsó lapjára azt írta a lelkész, hogy Csobán Anasztáz görögkeleti és, aki mást állít, az hamisat állít. Ezt a főszolgabíró magára nézve sértőnek vette és rágalmazás miatt beperelte Popovics Valért. Az aradi királyi törvényszék el is ítélte Popovics Valért 200 korona fő- és 50 korona mellékbüntetésre. Felebbezés folytán a napok óta tárgyalta ezt az

ügyet a királyi tábla és a tanács felmentette a vád alól Popovics Valért azzal az indoklással, hogy a lelkész jóhiszeműen írta rá a kivonat hátsó lapjára megjegyzését.

Béke felé.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bent vagyunk az új esztendőben. Hogy mit hoz számunkra az 1917., még bizonytalan. Egy évvel ezelőtt azt hittük, hogy a háborúnak letűnt évszámához nem fog több kerülni s ime már az 1914-hez sajnós, hozzá kell illesztünk az 1917-et is. Ha most vizsgáljuk a letűnt és a jelen újév közötti különbséget, mégis azt kell megállapítanunk, hogy ez évben jobb előjelek között vágunk neki a mindennapi életnek.

Mig ezelőtt egy esztendővel bűn volt a békéről beszélni, addig most nemcsak a lelkek mélyében lakozik ez óhaj, hanem kitör onnan és olyan tényezők ajkan jelenik meg, a kiktől méltán várható, hogy annak megvalósításán eredménytel munkálkodhatnak. Az egyik hadviselő félnek, a semleges államoknak békés szándékai nyilvánvalók és ha az entente államai ezekkel szemben még állást is foglalnak, ez már nem történik azzal a merev ridegséggel, mint történt volna csak egy év előtt is. Kétségtelenül a szívekben ott is erős a békevágy és a mostani ellenmondás egyelőre nem lehet más, mint a fetelős tényezőknek az eddigi előzmények ismerete után, mintegy várt kijelentése.

A fonal azonban nincs elvágva, a semlegeseken áll a dolog, hogy ha megkezdett lépésüknek valóban az összes emberiség nevében eredményt kívánunk elérni, azt tovább is folytatásuk. Remélhető, hogy a hajlandóság erre meglesz.

De ha igaz volt eddig a si vis pacem, para bellum kitétel, most csakugyan érvényt kell annak szerezni. Meg kell, hogy mutassuk elteleinknek, hogy a békére való hajlandóságunk nem gyengésség, nem a kimerültség jele volt. Szavunkat a humanizmus sugátja és ha annak nem lenne eredménye, kőszek leszünk a hárest a végső győzelemig folytatni és úgy befejezni.

Ehez természetesen a nemzetnek újabb áldozatára lesz szükség. A hadsereg kiegészítését már a januári új sorozások biztosítják, az anyagi kiadásokat pedig az ötödik hadikölcsön fogja fedezni. Tudjuk jól, hogy különösen pénzügyi siker tekintetében a most folyó kölcsön is már célhoz ért, de a kormánynak ezzel megelégedni nem lehet, az ötödik hadikölcsönnek tui kell szárnyalnia az előzőket, hogy éppen ezzel adjunk méltó feleletet az entente válszának.

Folyó hó 10-ig tehát még van idő a jegyzésre, siessünk és tegyünk annak eleget, hogy az által is közleltük meg azt, a mi mindannyiunk vágya, a békét.

Aradon ma a következő jegyzések történtek:

Az Aradi Polgári Takarékpénztár részvénytársaságánál a mai napon az alábbi jegyzések történtek: Kraticsek Margit 600 korona, N. N. 100 korona, Temesváry Antal és neje 1000 korona, Probszi Béla 100. korona, Benedek Géza 2000 korona, Aradi izr. hitközség ny. alapja 5000. Singer Antalné 10.000 korona, Deák József 15.000 korona. Mai jegyzés 33.000 korona. Összes eddigi jegyzés 1.784.000 korona.

Az Aradi Ipar és Népbanknál ma az alábbi hadikölcsönjegyzést eszközölték: Körösbánya és Vidéke Takarékpénztár 100.000 korona, Lendvay Márk és neje Körösbánya 2700 korona, Vince Miklósné Körösbánya 1500 korona, Ferdinánd Lenke 2000 korona, Veres Döme 2000 korona, Székely Sándor 2000 korona, Szalay Imre 1000 korona, Bacsis Onu Aranyág 1000 korona. Egyéb jegyzés 3700 korona.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál nem — miként tévedésből közléstetett — Berna Demeter, hanem Barbu Demeter dr. g. kot. román főesperes kisjénén jegyzett 10.000 koronás hadikölcsönt a pécsköt városi gazdasági takarékpénztár útján.

Beszél a bukaresti parlamentair.

(Lange kapitány elmondja érdekes tárgyalását az oláh tábornokokkal.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Épen ma egy hónapja, hogy Mackensen seregei elfoglalták Bukarestet. Ebből az alkalmából Lange Ernő vezérkari százados a tábornagy vezérkarából, a Pester Lloyd tudósítójának rendkívül érdekesen és részletesen elmondta azt a kalandszerűen izgalmas küldetést, amelyben mint Mackensen parlamentaireje a vár elfoglalása előtti napon Bukarestben a város parancsnokánál eljár.

— Messzehordó ügyünk nagy tömege — mondotta a százados — készen állott arra, hogy Bukarest várának magyát minden pillanatban tűz alá vegye és a nehéz mozsarak is uton voltak, hogy megtegyék a magukét. Ez december 6-én volt reggel, a mikor a Dunán átkelt csapataink Bukaresttől délre állottak. Ebben az időben ismeretessé vált, hogy a főparancsnok levelet akar küldeni Bukarest várparancsnokának, hogy a feltétlen megadásra felszólítsa. Azonnal jelentkeztem, hogy a küldetést magamnak kérjem és abban a kitüntető szerencsében részesültem, hogy én mehetttem parlamentaire gyanánt Bukarestbe. A tábornok átadta a kapitulációra való felszólítást és a kísérő iratot, melyben többek közt azt mondta, hogy a város és a vár, amennyiben eme levél átadója huszonnégy órán belül nem térne vissza, haladéktalanul rommá lövetik. Rögtön hozzáálltam feladatomban teljesítéséhez. Magam mellé vettem egy tolmács tisztet, aki a háború kitöréséig egy bukaresti gimnáziumban volt tanár. Valamikor fehér, most azonban különféle huslétől tarka asztalterítőt szegezünk négyyszögletben lécekre, hogy ezzel adjunk majd jelt, autóba szállunk és délelőtti tíz óra körül magasra tartott lobogóval a Mihalesci uton elindultunk Bukarest felé. Körülbelül másfél kilométernyire a Saburó folyócskától, elértük az oláh előőrs láncot, ahol az őrszem lövésre kész fegyverrel feltartóztatott. Ugy látszik, az őrket külön betanították arra az eshetőségre, hogy a német főhadiszállásról parlamentairek jöhetnek és tudták, hogy mi a teendőjük. Előhíttak egy tiszteskét, aki a formális köszöntés után kijelentette, hogy bekötötté a szememet.

— Hála Isten, hoztam magammal egy tiszta zsebrendőrt — szólottam az oláh tisztnak, mondja Lange kapitány nevetve.

— Oh kérem, nekünk is van tiszta zsebrendőrnk, — felelt az ellenséges bajtárs láthatóan megsértődötten.

— Bekötött szemmel aztán az előőrs vonal mögött egy házba vittek, ahol egy kapitány előtt kifejtettem azt az óhajomat, hogy a várparancsnokhoz szeretnék jutni, mire telefonálás következett, majd pedig rövidesen megjelent egy hadosztályparancsnok, fehér szakállas öreg bácsi, egy francia százados kíséretében és azt jelentette ki, hogy ő majd átveszi a német főparancsnok levelét és én a továbbiakat várjam meg itt az előőrsnél.

— Parancsom úgy szól, hogy a várparancsnoknak személyesen adjam át a leveleket — mondottam.

— Nem létezik bukaresti várparancsnok — válaszolta a tábornok.

— Akkor annak a tisztnak adom át, aki Bukarest sorsáért felel.

Végre hosszú tárgyalás után abban egyeztek meg az oláh és francia urak, hogy elvisznek Prezan tábornokhoz. Ujra bekötötték a szememet, mellém ült egy oláh vezérkari tiszt, míg a solfőr mellett egy jég hideg, katonásan és ellenségesen viselkedő francia tábornok foglalt helyet. Ugy láttam, hogy nagyon imponáltam a tisztnek, mert, őszintén bevallom, nagyon ki is esiptem magamat. Ézüst sisakom volt, aztán a gárdaezred ruhája se kutyá, a melyet egy héttel ezelőtt kaptam hazulról. Körülbelül délután két óra lehetett, tehát már három órája autóztam, amikor messziről egy automobil szirén szavát hallottam. Nemsokára meg is állt a gépkocsi s abból kiszállt az oláh főparancsnok, vezérkarának egyik tisztje, oda-

jött hozzám és bemutatkozott. A francia tábornokkal beszélt francia nyelven, különben is én magam is az egész idő alatt franciául beszéltem.

— Tábornok ur a német parlamentairet hozza, azonnal vissza-kell kísértetni. — Majd hozzámfordulva így szólt:

— Ön Bukarest várának parancsnokához hoz leveleket. Ezeket nem lehet Ontól átvenni, mert nincs Bukarest vára.

— Mióta nincs?

— Oh, már régóta nincs.

— Egy vár ugyebár erődítményekből áll és az erődítmények és erődök megvannak, hisz láttuk a páncéltornyokat — válaszoltam én.

— A tornyok nincsenek felszerelve.

— Annál rosszabb nekik, azonban egy várnak a jellegét nem szüntetik meg az ilyen kijeintések. Különbben is — és ezt már meg is mondtam a tábornok urnak — az a szóbeli utasításom van, hogy az esetre, ha Bukarest várának és városának nincs önálló és független parancsnoka, akkor a levelet annak a férfinak kell átadnom, aki Bukarest sorsáért felelős. Ha ez Prezan tábornok, akkor kérem vezessenek hozzá.

Hosszu tárgyalás után végre egy határozatot, hogy kérésemet teljesítik.

— Ezek után megállapítom, mondottam én emelt hangon, hogy az oláh hadsereg főparancsnoka vonakodik Mackensen tábornok ur öccselenciájának leveleit átvenni.

Az urak rendkívül zavarba jöttek.

— Erről szó sem lehet — mondották — és ha a levelek az oláh főparancsnok címére szólnának, az bizonyára átvonná azokat. De minthogy a bukaresti várparancsnoknak szólnak, Bukarest vára pedig nincsen, a főparancsnok tehát nem lehet a vár parancsnoka. Különösen a francia tábornok ragaszkodott szívesen ehhez a logikához. Különbben is úgy határozta, hogy majd Bukarestben több magasrangú tiszt bevonásával újra tanácskoznak erről a kérdéssel és míg három óra hosszáig vitakoztak, addig én hallgattam. Végre megállt az autó. Felvezettek egy lépcsőn, egy szobába vittek, ahol levették szememről a kendőt, majd oláh tisztiek léptek be, bemutatkoztak, megkérdezték, mit óhajtok és megmondták, hogy a rendőrpáncsnokságon vagyok. Kijelentették, hogy nyomban tanácskoznak az ügyről, rövidesen választ fognak adni, legyen türelmemmel és ha parancsolom, akkor szívesen elbeszélgetnek velem. Ez december ötödikén délután öt órakor volt.

— Mit volt, mit tennem, megadtam magam sorsomnak, beszédbe elegyedtem az oláh tisztekkel, akik mindnyájan kijelentették, hogy szerencsétlennek érzik magukat, mert Németországgal háborúba kellett keveredniök, mert tulajdonképen ők csak a magyaroknak és bolgároknak ellenségei és fájlatják, hogy Németország belekeveredett az ő privát ügyükbe, amelyet Magyarország akartak elintézni. Bejött S. tábornok, a parancsnok is, aki kijelentette, hogy nem az oroszok, hanem a franciák kényszerítették Romániát a háborúba. Egy oláh kapitány átadott egy levelet, Krajóvában maradt felesége részére és megkért, hogy vigyem el. Végre kinyílt egy ajtó, belépett egy tábornok, a Dunát védő csapatok parancsnoka és elkérte tőlem a leveleket. Mikor meglátta a címet, akkor újra előlről kezdődött a játék, a kifogásolás. Röviden kijelenttem, hogy Mackensen tábornok nem fog belebozsátkozni ilyen kicsinyes magyarázatokba, amire az oláh tábornok elvette tőlem a leveleket és újra bement a másik szobába, ahol a tanácskozás folyt.

Rövid idő múlva nagy kísérettel jött vissza. A szoba megtelt tisztakkal. A tábornok felbontatlanul visszaadta a leveleket és még egy levelet adott át, amely Mackensen tábornoknak szült és egyuttal megmondta, hogy azt írja a német főparancsnoknak: Bukarest vár nincs. Nincsenek felszerelt erődítmények, ninc-

senek várvédő csapatok és nincs parancsnok. Csak tábori sereg van, a mely a területet védi.

Semmit sem válaszoltam, hanem elkészöntem. Ujra bekötötték a szemünket, autóba ültettek és elrobogtam az éjszakában, ki az oláh előőrsökhöz. Itt újra nehézséget támasztottak. Az őrsparancsnok százados egyszerre rendkívül aggodni kezdett az életem miatt és azt mondotta, hogy nem vállalkozna a felelősséget a tovább utazásért, mert éjjel tizenegy óra van, az éjszaka nagyon sötét, rendkívül sok akna van elhelyezve és ezért nem kísértethet tovább. Tudtam, hogy ez magasabb parancsra történik, mert csak egy pár órát akartak nyerni, hogy csapatokat küldhessenek el Bukarestből. Nem vitakoztam sokat, lefeküdtem aludni. Reggel négy órakor felkeltek. Két tiszt jelent meg nálam teljes díszben, akik kijelentették, hogy a tábornok csak most tudta meg, hogy feltartóztatnak, fel van háborodva, ezerszer bocsánatot kért, mert jóvá nem tehető ostobaság történt és megparancsolt, hogy azonnal vigyemek tovább. Sőt parancsot adott arra is, hogyha a folyó hídja fel lenne robbantva, akkor vigyemek át valami módon a vízen. Gyalog elkísérték az előőrsig és onnan aztán már csak a magam tolmácsstíztjével mentem tovább a magunk őrséig. Minthogy köd volt, hangosan beszélünk és kiabálunk, nehogy az őrség ránt közzön. Végre leittant az első német katona, aki azonnal jelentést küldött hátra és a nagyszerű német rend magába fogadott. Ez reggel öt órakor volt. A főhadiszállásra mentünk, hogy jelentést tegyék és átadjam a leveleket.

A vezérkari főnök azonnal fogadott, de mielőtt még egy szót is szólhattam volna, ezt mondotta:

— Már benn vagyunk Bukarestbe. Északnyugatról jutottunk be. Majd bejött Mackensen tábornagy, aki elmondatta magának a történeteket.

Estére ismét Bukarestben voltam. De azokat, akikkel tegnap beszéltem, már nem találattam ott.

Konstantin az entente ellen.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A lyoni lapoknak jelentik Athénből, hogy Konstantin király az entente-hatalmaknak jegyzéket nyújtott át, a melyben követeli, hogy az entente-hatalmak adjanak garanciát arra, hogy Görögországnak területét sértetlenül fogják hagyni. Ebben a szigeteken is benfoglaltatnak.

A Corriere de la Serának jelentik Athénből: A görög nép körében az entente ellen az elkeseredettség és a gyűlölet egyre terjed. A sajtó attól fél, hogy az entente-hatalmak Konstantin királyt trónjától megfosztják és a kormányzást Venizelos kezébe adják. Ezért nagy tüntetések vannak napirinden, melyek azt követelik, hogy utasítsa el a kormány az entente-követeléseket.

Az olasz kormány legutóbb minisztertanácsot tartott, melyen a helyzettel foglalkozott és megállapították, hogy Görögország magatartása miatt az entente hatalmak között nézeteltérések uralkodnak. Az athéni olasz követet — hír szerint — utasították, hogy maradjon a városban, annak ellenére, hogy a többi entente követek már elhagyták a várost.

A Daily Telegraf jelenti Athénből: Az entente és Görögország diplomáciai viszonya ma ténylegesen megszűnt, amiből azonban nem azt jelenti, hogy ez háborúra vezetne. Az összes entente államok követségei, kivéve az olasz követséget, zárva vannak.

Brailát elfoglaltuk.

(Monasztirt elhagyták a szerb hatóságok. — Ferdinánd humoros hadparanese. — Péter összes délszlávok királya.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti január 5-én este:

Nagyoláhországban Brailát, Románia fő kereskedelmi városát, német és bolgár csapatok elfoglalták. Dobrudzsát teljesen megtisztítottuk az ellenségtől.

Szófia. A bolgár vezérkar hivatalos jelentése: Dobrudzsában a Macinánál és Jijilánál szenvedett vereség után az oroszok visszavonultak Braila irányában. A bolgár és német csapatok a Duna jobb partjára vetették őket és megszállották a Braila előtt levő Gneç-et. Az ellenség hal szárnya megkísérelte, hogy a Dobrudzsza legészaknyugati szögletében levő Zakarini és a 162 magaslat közelében megtartsa állásait, de a 30 és 35 gyalogezredek tüzéségi tüzzel hatásosan támogatva visszavetették a Galac felé vivő úton levő keskeny földnyelvre. A lojtyok száma háromezerre emelkedett. Isaceánál kölesönös tüzéségi tüzelés. Ellenséges monitorok bombázták Tulceát.

Az Italia jelenti Szalonikiból. A Monasztir elleni tüzéségi tűz napról napra erősödik. A szerb hatóságok elhagyták a várost. Az egész Macedón fronton növekedőben van a veszedelem.

A Stampa jelenti Jassyból: A román képviselőház elhatározta, hogy a képviselők napidiját kétszeresére emeli az esetben, ha a parlamentnek Oroszországba kell menekülnie.

A francia sajtó megállapítja, hogy egész Dobrudzsát elfoglalta az ellenség és így a fontos dunai utvonal birto-

kába jutott. Braila és Galac sorsa most már mellékes lett. Francia lapoknak eltiltották, hogy Ferdinánd királynak az elnökhöz írt újévi sürgönyét közöljék. A lapok rezignáltan állapítják meg, hogy Ferdinánd király igen nyugtalan és Berthelot tábornok csak nagynehezen tudta megnyugtani a királyt a felől, hogy a román és orosz haderők a Szereth vagy a Pruth mögött biztonságban lesznek.

Abból az alkalomból, hogy Ferdinánd román király főparanese lett a Romániában harcoló orosz-oláh haderőnek, paranesot intézett katonáihoz, amelyben ezeket mondja:

— Katonák! A hadjáratnak új fejezete kezdődött meg. Az ellenség, amely megszállotta a hazai föld széles területeit, alattomos békeajánlattal azt akarta elérni, hogy a román hadsereg elveszítse harc kedvét és békét kívánjon s hogy így a román földön rabolt kincseket háborítatlanul fordítsa a maga céljaira. Hatalmas szövetségeseink átláttak a eselen és megfogják szegényíteni az ellenséget.

Az új háborút a legnagyobb elkeserődéssel kell végigharcolni. Elvárom, hogy kikergetitek az ellenséget román földről.

A korfui sajtóiroda jelenti, hogy az Amerikában élő délszlávok Pales szerb miniszterelnököt táviratilag értesítették, hogy Péter királyt az összes délszlávok királyának tekintik.

Kulturpalota

és Kölcsey Egyesület.

(Nem szerepelhetnek egy jelentésben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A kulturpalota felügyelő bizottsága ma délután Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülést és azt a nevezetes határozatot hozta, hogy Aradnak egyetlen komoly számba vehető zeneegyesületének, a Filharmónikusoknak nem kell belépti díjat fizetniük, illetve nem adóztathatók meg külön, ha Aradon kulturát akarnak terjeszteni. Ezt a körülményt szükségesnek tartjuk külön hangsúlyozni, mert bármennyire tiszteletre méltónak tartjuk is a város vezetőségének azt a törekvését, hogy minden fillért két kézzel ragadjon meg, de legalább is fura, ha a filharmónikusoknak mozgósítani kell a felügyelő bizottságot, hogy a kulturpalota nagytermének fűtését és világítását ne fizetessék meg velük. Azoknak a filharmónikusoknak, akik tavaly több, mint tízezer koronát muzsikáltak össze hadi jótékony célra, akiknek a hadvezetés és a kultuskormány külön-külön a legmelegebb elismerését fejezte ki ezért, de akik egy drága Bösendorfer zongorát ajándékoztak a városnak és ezenkívül pedig olyan nivón álló hangversenyeket rendeznek, amelyekért Budapest közönsége is megirigyelheti Aradot.

A felügyelő-bizottság út is érezte a fonák helyzetet és tülemlkedve a kicsinyes szempon-

tokon, az egyesület kérelmére ma végre kimondotta, hogy a filharmónikusok egyesületének korlátlanul rendelkezésére áll a kulturpalota és a háború tartama alatt, annyi jótékony célú hangversenyt rendezhet, amennyit akar. A háború után pedig minden szezonban négy este rekompenzáció nélkül, igénybe veheti a nagy terem. Ezt annál is inkább örömmel regisztráljuk, mert a város közönségének feltétlenül méltányolnia kell minden művészi törekvést, a mely aradi talajból sarjadhatnak és a Filharmónia az, amely az aradi zenei talentumokat segítette szárnyra kelni és különben is olyan programmal dolgozik, amely előtt csak tisztelettel lehet meghajolni az elismerés zászlóját.

A felügyelő-bizottság ezután, mint majdnem minden ülésén, ma is a könyvtár rendezésének kérdésével foglalkozott és megelégedéssel vette tudomásul, hogy végre elkészült a könyvtár *alapleltára*, amely elengedhetetlen szükségessége a további fejlesztésnek. Természetesen a bizottság szakszerűség szempontjából nem vizsgálta felül Farkas József dr. könyvtáros munkáját, mert ez a tudósok dolga, akik majd el fogják mondani véleményüket eme, évek óta nagy szorgalommal és odaadással készült nagy munkáról. A bizottság csak örömmel konstataálta azt a tényt, hogy Arad város egy oly hatalmas és tüzás nélkül mondható, nagyértékű könyvtárnak a birtokosa, amelynek kulturérzékkel történő felhasználása és a közönséggel leendő megszerettetése új perspektívát nyithat a város szellemi éle-

tében. Több, mint negyvenezer kötetből áll ez a gyűjtemény, amelyben az értékes unikumoktól eltekintve, a tudománynak minden úg, természetesen a szépirodalom is, gazdagon van képviselve. Most kezdődik meg igazán a kulturpalota igazgatójának, a kulturpalota tisztviselői karának és felügyelő-bizottságának tulajdonképeni missziója, mert most már a közönség is látja, hogy minő fegyvert adott a város a kulturéletének vezetésével megbízott férfiak kezébe és joggal megkövetelheti, hogy ezt a kincses bányát művelődésünk, tudásunk, izlésünk, de főleg kulturaszerezetünk teljesszítésére és fejlesztésére használják is fel.

Varjassy Lajos polgármester meleg szavakkal buzdította Farkas dr.-t, hogy foglalkozzék a jövőben is szeretettel a könyvtárral.

Ezután Fényes Dezső igazgató a felügyelő-bizottság hozzájárulását kérte ahhoz, hogy a mint a múltban, úgy ezúttal is a kulturpalota működését a Kölcsey-egyesület titkári jelentésében ismertesse és e titkári jelentést küldhesse fel a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségéhez. A bizottság tagjai arra a korrekt álláspontra helyezkedtek, hogy ehhez a város sohasem adhatja beleegyezését, mert azt jelentené, hogy a kulturpalota megszűnt önálló városi intézmény lenni és úgy határozott, hogy a jelentést külön tartozik felterjeszteni és a Kölcsey-egyesület működését csak annyiban hozhatja a közművelődési ház jelentésével kapcsolatba, amennyiben az irodalmi társaság működése kapcsolatban van a város közművelődési intézetének működésével. A mennyire formai kérdésnek látszik ez a dolog, annyira lényegbe vágó és fontos, mint azt Műlek Lajos dr., Kovács Vince kulturtanácsnok és Szathmáry János bizottsági tagok a költés körül keletkezett hosszú vitában ki is fejtették. A lényeg tudniillik az, hogy itt egy hamis illúziót kellett lerombolni, amely oly módon jelentkezett, hogy az emberek minden alap nélkül azt mondták, hogy a város közgyűlése átadta a kulturpalotát egy határozattal a Kölcsey Egyesületnek. Már pedig ezzel szemben a tény az, hogy nem történt más, minthogy a kulturpalota megnyitó ünnepélyén Varjassy Lajos polgármester igen szép beszédben megkérte a kulturpalota akkori nagynevű igazgatóját, boldog emlékül Varjassy Arpádot, aki véletlenül ugyanakkor a Kölcsey Egyesületnek is igazgatója volt, hogy a vezetése alatt álló mindkét intézmény között a szükséges harmóniára vigyázzon és mint a Kölcsey Egyesület elnöke a Közmuvelődési ház szellemi életének irányítására gyakoroljon befolyást. Bizonyára maga a polgármester sem értelmelte akkor, de ma sem érti úgy, elhangzott szavait, mintha a kulturpalota önállóságát bármilyen módon fel akarná áldozni. Ha ezidőszert a kulturpalota jelentése sovány és nem áll egyébből, mint néhány számadatból, akkor soványan kell felterjeszteni és akik majd a számadatokban élő életet ki akarják olvasni, meg fogják ezt tenni. A kulturpalota életéről ép olyan hamisítatlan mérleget kell a város közönségének és a felettes hatóságoknak kapniok, mint a vízművekről, vagy más városi üzemről. A dolog lényege az, hogy a közönség a valóságot lássa. A közmuvelődési ház életét úgy sem abból itélik meg, amit a háborus viszonyok súlyos lekötöttsége alatt cselekszik és ami most történik, az csak ugyis a béke munkája előkészítésének tekintendő.

A királyi pár utazása. Bécsből jelentik: A király és a királyné ma délután Reichenauba utaztak.

Arad virilis városatyái.**(A végleges névsor.)**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város igazoló választmánya **Robitsek** Agoston dr. elnöklésével tartott ülésében véglegesen összeállította az 1917. évben a város törvényhatósági bizottsági közgyűlésében üléssel és szavazati joggal bíró bizottsági tagoknak névlajstromát. A választmány megvizsgálta a novemberben tartott városatyai választások jegyzőkönyveit és úgy Szemere Kálmánt, mint Zádor Imrét igazolta, illetve a jegyzékbe felvette.

A virilis jogu városatyák névjegyzékét is elkészítette a választmány és azon több változtatást tett. A végleges névsor most már a következő:

Arnold Nándor, Bing János, Bing Hugó, Dresnandt Gyula, Demján Aurél dr., Domán József, Eles Armin, Eles Béla dr., Fabry Sándor dr., Földes Kelemen, Faragó Gyula, Fényes Dezső, Baros Lajos dr., Goldschmidt Sándor, Gutzjahr Mihály, Hajós Arpád, Hegyi Albert, Heitz Nándor dr., Köpf János dr., Koch Dániel, Kneffel Lajos, Krenner József, Koppich Jakab dr., Lengyel Manó, Lészai Sándor, Lukács Lajos, Lusztyg Armin, Löbl Gyula, Lukács István dr., Műlek Lajos dr., Mairovitz Emil, Mihályi Gyula, Idősebb Neuman Adolf báró, Ifjabb Neuman Adolf báró, Neuman Alfréd báró, Neuman Károly báró, Neuman Dániel báró, Natland Tivadar, Papp I. János, Pozsgay Lajos dr., Pollák Vilmos, Pirk Ernő, Radó Gyula, Réthy Viktor, Reinhart Kálmán, Róth Zsigmond, Reisinger Ferenc, Réusz Sándor, Ring Lajos, Rozsnyay József dr., Robitsek Agoston dr., Raicu Sebő, Reisinger Sándor, Somló Armin dr., Szántay Lajos, Schwartz Lajos, Schwartz Hermann, Schwartz János, Steiner Ferenc, Szabó Albert, Schuch Ferenc, Szalay Antal, Stengl Andor, Tabakovits Emil, Tagányi Sándor dr., Tedeschy Viktor, Wadowszky Gusztáv, Wanicsek Ferenc, Weisz Márk, Weisz Dávid, Winkler József.

Kimaradtak a virilisták közül: **Braun** Gusztáv, **Cukor** László, **Fodor** Zsigmond, **Groszmann** Jakab dr., **Halmai** Andor, **Haán** Alajos, **Steiner** József, **Tóth** József.

Ujak: **Arnold** Nándor, **Dresnandt** Gyula, **Baross** Lajos dr., **Horváth** Sándor, **Köpf** János dr., **Lukács** István dr., **Radó** Gyula, **Somló** Armin és **Schuch** Ferenc. E két utóbbi már volt tagja a törvényhatóságnak.

LEGUJABB.

Ejzel 2 óraker érkezett telefonjelentés.

Oláh csapatok kapitulációja.

A lyoni lapok jelentik Madridból: A svéd kormány a spanyol kabinethez fordult a háború további folyásán a semlegesek érdekeinek védelmére intézendő közös akció érdekében.

Jassyban egy parlamenti külön bizottságot neveztek ki, amely a csapatparancsnokok jelentéseit, kisebb, vagy nagyobb csapat egységek főbatalyosok vezetése alatt történt kapitulációiról fogják megtárgyalni. A haditörvényszékek minden egyes ilyen eset felett ítélni fogják és a bűnösöket in contumaciám elítélik.

A Timesnek jelentik Görögországból: A mióta az entente Görögországnak az utolsó jegyzékét átnyújtotta, a kormány sajtója szemtelenebbnél-szemtelenebb hangon ír. Kijelenti,

hogy az entente követelése elfogadhatatlanok és a népet hősiess tettekre izgatja. Valószínűnek tartják, hogy a kormány közel áll ezekhez a cikkekhöz, amelyek kényszeríteni akarják, hogy a közvélemény állást foglaljon az entente követelések ellen.

HIREK.**Rangemelések, kitüntetések.***(Saját tudósítónk telefonjelentése.)*

Budapestről telefonálja tudósítónk: A király a koronázás alkalmából a kitüntetéseknek egész sorát fogja osztogatni. Új titkos tanácsosok, új bárók és új grófok lesznek a kitüntetések nyomán. A kitüntetésre érdemesek névsorát **Tisza** István gróf miniszterelnök már előterjesztette a királynak. A kitüntetéseket arisztokraták, pénzarisztokraták fogják kapni és a névsorban a politikusoknak is nagy száma szerepel, pártkülönbség nélkül.

A kitüntetésekön kívül rangemelések is nagy mértékben vannak tervbe véve. Magas kitüntetéseket fognak kapni **Festet** és **Tasziló**, **Szechenyi** Miklós gróf váradi püspök, **Szechenyi** Béla koronaőr és **Ambrózy** Gyula gróf második koronaőr, akik valószínűleg titkos tanácsosok lesznek. **Sennyei** Mihály és **Geza** bárók grófi rangot, **Révay** Simon és **László** bárók szintén a grófi rangot fogják megkapni. **Bárczy** István Budapest polgármestere titkos tanácsos lesz. Ezzel a paritás elve fog érvényre jutni, mert **Weisskirchner** bécsi polgármester már régén titkos tanácsos. Az új bárók között lesz **Uilmann** Adolf, a Hitelbank igazgatója, **Krausz** Simon a Magyar Bank vezérigazgatója, **Drasche** László **Alfréd** államtitkár lesz. Ezenkívül számos orvos és alispán is magas kitüntetésben fog részesülni.

A titkos tanácsosi méltósággal való kitüntetésre hír szerint felterjesztették **Kiebeleberg** Kunó államtitkárt, **Hidveghy** Imre horvát minisztert, **Fiser-Colbric** Akos kassai püspököt, **Simontits** Elemér képviselőházi alelnököt, **Eszterházy** Mária gróf és **Bethlen** István gróf alkotmány párti képviselőket, **Salavszky** Gyula trencseny megyei főispánt.

Aradi rendőr arany vitézségi érme.*(A rettenetes kizitus.)*

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A hadügyminisztérium **Arany** könyve írja: A toporoutzi harcokban január 19-én az ellenség nehéz kaliberű ágyúinak egészen a pergőtűzig fokozódott előkészítő munkája után, elkeseredett rohamokat intézett a m. kir. 306. honvéd gyalogezred III. zászlóaljának állásai ellen. Négyyszer verte vissza már a zászlóalj az oroszokat, amidőn a tulnyomó számú ellenségnek végül is sikerült bejutnia a mieink állásaiba.

Ekkor aztán a vitéz védők és az egyre özőnlő oroszok között másfél óráig tartó rettenetes kizitus keletkezett. Ebben az elkeseredett kézharcban a maroknyi védőcsapat minden egyes embere ragyogó vitézséget és le nem írható önfeláldozást tanusított. A bátor és vakmerő magyarok szuronyal, fegyvertusával és ásóval rohantak rá az oroszokra, s oly lelkesen harcoltak, hogy az állásainknak csupán eme aránylag rövid szakaszán 400-nál több ellenséges holttest fedte be a parlagot. A dühöngő verekezésnek csak akkor lett vége, amikor a mieink minden oroszot agyonverték.

Ebben az iszonyatos csatában **Szabó** Antal őrmester, aradi rendőr tanusította a legnagyobb bátorságot. Az életre-halálra menő kizitusában sok ellenséget saját kezével fojtott meg, a kézigranátokkal nagyon sikeresen dol-

gozott, bajtársait kitartóan lelkesítette, s a be-tört oroszok teljes megsemmisítésében nagy érdemeket szerzett. Az ölben egész sereg grá-náttal tört előre, nevetve bátorította a ro-hamra indult magyarokat, s bár az oroszok valóságos tüzesőt zudítottak ellene, esodálatos-képpen sértetlen maradt. **Szabó** Antal őrmes-tert, aki előzően már megkapta volt a bronz és a nagy ezüst vitézségi érmet, ragyogó vi-tézségéért ezúttal az arany medáliával tü-nítették ki.

Van-e lefoglalt kávéházi asztal.*(Az imám panasza.)*

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Magas, karsu, fekete, nagyon elegáns török pap tett tegnap a rendőrségen igen fur-csa bejelentést.

Ircic Achmed imám, — századosi rangban Ofelsége egyik bosnyák ezredénél, alig pár na-pig tartózkodott Nagyváradon, — egy kávé-házban azonban nagyon kényelmetlen kalandja támadt. Szilveszter este történt az affér. A vörös fezes, nyugodt mohamedán tábori lelkész szakállas, hosszuhaju román papokat látott az egyik kávéház óriási ablakainál. Ő is ebbe a kávéházba ment be, kinézett magának egy jó sarok helyet és odalépdelt. Az asztal üres volt. Rendelt a pincérénél tojást, sört, feketét. Mint sok bosnyák mohamedán, ő is jól tudott magy-arul. Magyar lapokat kért és olvasni kez-dett. Csakhamar ott termelt azonban előtte a kávéház egyik üzletvezetője, aki a befelé to-longó vendégek közt idegeskedve látta, hogy a törzsasztalhoz egy vörös fezes, háromcsillagos bosnyák telepedett. A szokottnál erélyesebb és izgatottabb hangon szólt rá:

— Ugyan kérem, nem látja, hogy ez le-foglalt asztal?

A török pap ránézett:

— De igen. En foglaltam le most!

— Üljön máshova. Oda a középre. Csó-dálom, hogy uriember létere...

Az üzletvezető pattogott, az imám pedig csodálkozva, idegenkedve haligatta, de nem mozdult és nem reagált. Megette a tojást. Később, több vendég előtt megint rászóltak végre affér lett a dologból. Az imám fizetett és elment. Tegnap azonban a Szilveszter-esti affért bejelentette a rendőrségen, kívánva az üzletvezető példás megbüntetését, mert, amiut jegyzőkönyvbe vétette:

— Ezzel tartozom annak a századosi rangnak, melyet Ofelségétől kaptam.

A rendőrségnek most elvi jelentőségű döntést kell hozni a fölött is, van-e joga a kávésnak a vendégeit egyik helyről a másikra küldeni, vagy: a vendég megtagadhatja-e az átköltöztetést. Achmed Ircic kellemetlen emlé-kekkel utazott el, de a bejelentése végre meg-oldja ezt az elintézetlen kérdést is a váradiak számára.

— Az „ARADI KOZLONY“ leg-közelebbi száma vasárnap a ren-des időben jelenik meg.

— A pápa aranyrózsája. **Luganóból** jelentik: Olasz lapok szerint a pápa az arany rózsát ebben az évben **Ena Viktória** spanyol királynénak adja a hadifogoly tudósító irodák körül ki-fejtett emberbaráti működésének elis-merésüül.

— A külügyminiszter a szász királynál. **Bécsből** jelentik: Czernin Ottokár gróf külgy-miniszter ma Drezdába érkezett, hogy a szász királynál tiszteletét tegye.

— **Koronázási ünnepély.** Ofelsége IV. Károlynak apostoli magyar királyá történt koronázása emlékére a lippai m. kir. áll. polg. és felsőkereskedelmi tanári testülete január 3-án iskolai ünnepélyt tartott. Az ünnepi beszédet Eötvös Mihály tanár tartotta, megmagyarázván a serdültebb ifjuságnak a királyi eskü és hitlevél közjogi jelentőségét és méltatva tetterős, ifju királyunk nagy reményekre jogosító fejedelmi egyéniségét. Az ifjúsági ének-kart Halvox János igazgató, dirigálta.

— **Bolfrass báró nyugalomban.** Bécsből jelentik: A Streffleur katonai szaklap hoinapi száma királyi kéziratot közöl Bolfrass báró főhadsegédhez, aki saját kérelmére visszalép állásától. A király kitünő szolgálataiért, amelyet megboldogult dédnagybátyja mellett teljesített, annak megelégedését és korlátlan bizalmát elnyerve huszonhét éven át, legfelsőbb elismerését fejezi ki és hogy nagyrabecsülésének bizonyítékát adja, elrendeli, hogy Bolfrass báró a főhadsegédi egyenruhát ezentúl is viselheti és a jövőben is számít hűség és kipróbált tanácsaira.

— **Rudnyásky Endre orosz hadifogoly.** Hosszu, hónapokig tartó bizonytalanság után ma már pozitív értesülést kapott egy aggódo kis család, akinek fejét, férjét és atyját vitte messzire a háboru vihara. Rudnyásky Endre hírlapíró társunktól jött meg ma, egy még októberben feladott levelező-lap, amelyben megírja feleségének, hogy augusztus hónapban orosz fogságba került. Egészséges, elég jól bának vele, de az unalom, a foglalkozás hiánya bántja. A négy hónapig utazott néhány soros írás nagy örömet szerzett mindazoknak, akik már fél esztendeje semmit sem hallottak felőle.

— **Husz waggon papiros.** A nagyközönségnek fogalma sincsen arról, hogy micsoda lehetetlen viszonyokat idézett elő a világháboru a papirgyártásban. Tudvalevőleg a papír előállításához gyantára van szükség. Egy waggon gyanta a háboru előtt 1900 korona volt, ma 47,000 koronát kérnek ugyanazért. Dacára ezen állapotoknak, a Tolnai Világlekszikonának most megjelent VII. kötete — azt mondhatnók — felülmúlja az eddigi hat kötetet. A kiadó igazi magyar gavallériával állította ki ezt a kötetet is, s így a Tolnai Világlapja előfizetőinek csak gratulálhatunk, amikor joformán ingyen egy ilyen diszkótésű műhöz jutnak. Tudomásunk szerint egy-egy kötet bolti ára husz korona. A képek számai, a kitünő szöveg s az egész kiállítás igazi gyönyörűséget okoz az olvasónak. Tolnai Világlekszikonának az a páratlan különlegessége van, hogy csaknem regény módjára lehet olvasni, 160 egyetemi tanár, író és hírlapíró állt össze, hogy ezt a 25 kötetre tervezett hatalmas művet megalkossa. Ausztria-Magyarországon irodalmi vállalat ilyen apparátussal még nem indult neki, mióta könyvet nyomnak.

— **Haro a tengereken.** Rotterdamból jelentik: Az angol admirális közleményt tesz közzé, mely szerint a kereskedelmi hajó feltegyverzése csupán védelem szempontjából jön számításba és azokat nem lehet felfegyverzett hajóknak számítani. **Berlinből** jelentik: A Wolff-ügynökség jelenti: Az U 4 német tengeralattjáró, amelyről angol jelentés azt mondta, hogy december 24-én St. Masaire magasságában elsüllyesztették, teljesen jó állapotban befutott hazai kikötőbe. Az angol jelentés nem vonatkozhatik valamely más német tengeralattjáróra sem. **Berlinből** jelentik: Az a tengeralattjáró, amely tizenegy napi szolgálati ut után befutott az illetékes kikötőjébe, tizenegy ellenséges hajót sülyesztett el. Ezek közül öt 11,000 tonna szénét szállított Oroszországba és Franciaországba.

— **Telefon beszélgetések korlátozása.** Budapestről telefonálja tudósítók: A budapesti postaigazgatóság közli, hogy a háboru okozta elvárhatatlan forgalmi nehézségek miatt a környékbeli és törvényhatósági távbeszélő forgalomban váltott beszélgetések időtartamát a helybeli beszélgetések időtartamával egyezően öt perc helyett három percre szállítja le. Ezentúl tehát mindenféle távolsági forgalomban általában csak három perci időtartama lesz egy-egy beszélgetésnek. A távolsági forgalomban a megkezdett három perces beszélgetések csak akkor hosszabbíthatók meg, ha az igénybevett összekötő áramkörökön más beszélgetés nem vár lebonyolításra.

— **Az elszakított bankjegyek beváltása.** Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar Bank vezetősége közli, hogy a fél és negyedrésze szakitott kétkoronás bankjegyeket csakis január 30-ig fogadja el levonás nélkül, azután pedig csakis a már megállapított levonással.

— **Ki nem váltott tejtulványok.** A hatósági tejtulványok közül a következő számú utalványokat nem váltották ki: 29, 44, 47, 60, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 138, 143, 145, 147, 148, 151, 156, 177, 178, 181, 183, 184, 187, 188, 192, 198, 201, 209, 210, 215, 229, 260, 266, 286, 292, 307, 309, 331, 345, 346, 352, 360, 371, 374, 375, 381, 383, 385, 396, 403, 409, 412, 416, 419, 422, 424, 437, 440, 476, 447, 449, 464, 468, 480, 485, 487, 493, 496, 499, 507, 529, 536, 547, 558, 569, 573. Felhívja a tanács az érdekeltek figyelmét arra, hogy mindazon tejtulványokat, melyeket január 9-ig ki nem váltanak, 10-től kezdve érvényteleníteni fogja. A 9-én viszsamaradt tejtulványoknak megfelelő tejmenyiség erejéig a pótljegyek alapján a jelentkezés sorrendjében megfelelő számú új utalványokat fognak kiadni. A régi utalványosok tehát 9-ike után csak a pótljegyzőkbe lesznek felvehetők s csakis akkor kaphatnak utalványt, ha az előttük feljegyzettek száma kimerült.

— **Elismerés két városi negyedmesternek.** Megérdemelt elismerésben, szép ovációban részesítették Virág István és Macsinik Demeter városi negyedmestereket. Virág István harminc éve, Macsinik Demeter huszonöt éve szolgálják közmegelegedésre, feljebbvalóik elismerése mellett Arad városát. Jubileumuk alkalmával értékes ajándékkal lepték meg pályatársai a két jubiláló, érdemes városi alkalmazottat.

— **Az aradi polgári jótékony nőegylet jótékonycélú teadélutánja a hó 7-én, vas nap lesz a Központi szállóban. Kezdeté 5 órákor. Belépti díj 3 korona.**

— **Névváltoztatás.** Sfet György aradi illetőségű ugyanítenen lakos családi nevének Szatmári névre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Birtokosere.** Darvas Lajos és neje eladták a Batthyány-utca 29. számú házat 270000 koronáért Dános Gyula és nejének. — Honfi Antal és neje eladták gróf Tisza István-ut 20 sz. házat 32000 koronáért Bakó Ferenc és nejének. — Sallai Ferenc és neje eladták György-utca 86. sz. házat 7400 koronáért Lipták Frigyes és nejének. — Galucz Jánosné eladta Illés-utca 110. sz. házat 3200 koronáért Szabó Györgyné Halász Juliannának.

— **Jótékonyaság.** A magyar szalmaanyaggyár részvénytársaság a városi szegények számára 100 koronát adományozott a polgármesteri hivatalban.

— **Fischer Nagyáruháza** felhívja az uri vevőközönség figyelmét az Andrassy-uton, a Lőcs-palotában levő fióküzletére, hol a legfinomabb bőr-ridikülök (németországi), finom, különleges illatszerek, berendezett uti nesseserek, finom kefék, fésűk, diszhajtók és csatok nagy választékban kaphatók. Ugyazintén játékszerekben óriási választék. Olcsó árak! Figyelem a cégre! Fischer fiókja, a Lőcs-palotában, Pácz Ernő és Lázár Gyula üzlete mellett.

— **Tombola tárgyak,** jux dolgok csakis Fischer Simon nagyáruházában, a Szabadságtéren kaphatók. 6461

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Ingatlan forgalom Aradon 1916. évben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság 1916. évi értékgalma:

I. Tulajdonjog bekebelezés.

1. Adásvétel alapján 682 esetben 6,682,355 kor. értékben.
2. Ajándékozás alapján 58 esetben.
3. Árverés alapján 10 esetben 314,378 kor. értékben.
4. Öröklés, vagy hagyomány alapján 340 esetben.
5. Egyéb jogcímek alapján 5 esetben.
6. Eldarabolgatott 47 esetben 70 birtokrészlet 226 kat. hold 1534 □-ól összerülettel 303 darabra.

II. A terhekben.

1. Váltóhitei biztosítására 172 esetben 1,466,849 kor.
2. Egyéb hitel (kötelezettség) biztosítására 625 esetben 482,369 kor.
3. Törlése 261 esetben 1,453,893 kor.
4. Kötvény alapján:
 - a) Zálogleveles követelés 78 esetben 718,433 kor.
 - b) egyéb követelés 313 esetben 764,342 korona.
5. Öröklés, vagy hagyomány alapján 12 esetben 60,746 kor.
6. Törlések 471 esetben 2,070,384 kor.
7. Végrehajtási zálogjegy bekebelezés és végrehajtási jog feljegyzés 499 esetben 873,071 korona.
8. Ugyanolyannak törlése 111 esetben 629,778 kor.

A Pesti Hazai Takarékpénztár tőkeemelés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület részvényesei rendkívüli közgyűlést tartottak Hajós József főrendiházi tag elnöklésével és az igazgatóság javaslata szerint elhatározták az alaptőkének 20 millióról 25 millió koronára leendő felemelését. Az ország első takarékpénztárának saját vagyona e tranzakció révén — a tekintélyes rejtett tartalékok beszámítása nélkül — több mint százmillióra fog rugni.

A közgyűlés határozata értelmében a tőkeemelés akként hajtható végre, hogy 2500 darab új részvényt bocsátanak ki 13,000 koronás árfolyamon, biztosítván a régi részvényeseknek az elővételi jogot 4:1 arányban. Az elővételi jogra vonatkozó közelebbi tudnivalókat az intézetnek lapunk mai számában közzétett hírdetményben megtalálják az érdeklődők. A közgyűlés elhatározta, hogy a tőkeemelés, kereszttulviteléből befolyó 32,5 millió koronából 5,000,000 korona az alaptőkéhez, 1,973,441 korona a rendes tartalékalaphoz, ennek 25 millióra leendő kiegészítésére, 10,000,000 korona a külön tartalékalaphoz, 9,521,675,32 K a rendkívüli tartalékalaphoz, 1,500,000 korona a nyugdíjalaphoz csatoltassék és a fennmaradó 1,504,910 korona 57 fillér az alaptőkeemelésre kapcsolatos mindennemű költség levonása után, az agiotartalékalaphoz irassék.

A Pesti Hazai alaptőkéjének felemelése tulajdonképpen nem szorul külön megokolásra. Ismeretes, hogy a legtekintélyesebb magyar takarékpénztár megfelelő pénzügyi felkészültséggel akar szembenézni azokkal a nagy gazdasági feladatokkal, amelyek a háboru után reá válnak és hogy saját tőkét rendkívül teljes-

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- Fővek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenkét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint assis-tens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkelőbb műsereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a leg-teljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 757. szám.

porodott betéteivel összhangba igyekszik hozni. Befolyással volt az igazgatóság elhatározására az a körülmény is, hogy a takarékpénztár igen tekintélyes tőkéket fektetett hadikölcsönkötvényekbe, amennyiben tetemes összegeket bocsátott ügyfeleinek hadikölcsönjegyzési célokra rendelkezésére és ezenkívül saját értékpapirtárcája számára is mind az öt kibocsátásból összesen 100 millió koronát jegyzett és e címleteket — főképpen általános érdekből és hogy a hadikölcsönkötvények árfolyamalakulását eladások folytán hátrányosan ne befolyásolja, — teljes összegeben tárcájában meg is tartotta. De ezenfelül is nagy mértékben közreműködött az egyesület a háború finanszírozásában és csak az öt hadikölcsönnél 600 milliót messze meghaladó összegű, végérvényes elhelyezést nyert jegyzést gyűjtött az állam számára.

VAROS ES MEGYE.

Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1917. évi január hó 10-én, délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 1. Polgármester havi jelentése. 2. Az O. M. G. felirata a mezőgazdaságban szükséges anyagok és árucikkek határárszabása tárgyában. 3. A számvétség betérjeszti a kövezet-alapnak 1917. évi költségvetését. 4. Az aradi ipar és kereskedelmi kamarának indítványa az országos vásár napjainak újbóli megállapítása tárgyában. 5. A tiszti ügyvédség betérjeszti a Gyenge Lajossal (3), Györgyovits Péterrel, Czeiler Istvánnal, Ruzs Milentével, Stana Iléssel, Stana Jánossal, Fericsán Péterrel (2) megkötött földhaszonbérleti szerződéseket jóváhagyás végett.

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Egy előfizető leánya. Ez úgy hangzik, mintha azt kérdeznék: tavaszra megkötik-e a békét? Az ilyen kérdésre határozott választ nem lehet adni. Mäskor sziveskedjék teljes névvel írni. Újabb előfizető. Legheheyesebb, ha a közös

hadügyminiszterium pénztárába (Wien) küldi be az 500 koronát. Hogy mennyi idő alatt adják ki a kitüntetést, az teljesen bizonytalan.

NEMZETI SZINHÄZ

Aradon, 1917. január 6-án szombaton:

Délután 6 óra 4 óra-ko mérsékelt helyárakkal:

Orfeusz a pokolban.

Operette.

Este 8 óra-ko rendez helyárakkal:

A) Berlet.

A) Berlet.

Z s u z s i.

Vígjáték 3 felvonásban.

Kezdeté 1/2 8 óra-ko.

A szerkesztőséget felel:

Rudnyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovát alatt közlöttékért nem vállalunk felelőséget.)

Vegyes beosztású fehér paraffin

gyertyát

7 korona 50 fillérért kilónként belső hadszínterületre is szállítok. Rendelésnél 10% előleget kérek. Hátralékot utánvételezem. Nagyban vételnél külön ajánlat.

Gonda Nándor, Déva

áruforgalmi vállalat. 177

HOMUNKULUS II. 3441

Zongora javítások

és hangolások
ugy helyben, mint
vidéken pontosan
eszközöltetnek.

Ehrbar Henrik
zongorahangoló
Arad, Bathyányi-u. 26.
Városi zeneiskola.

Postaládákat

öt nagyságban, 35 dkg.
faládákat s minden mé-
retű ládákat szegezetlenül
helyben szegezve is, meg-
rendelésre

jutányosan szállít

Braun Adolf

ládagyár és fakereskedés, Arad-Uj-
mikelaka. 6007

Telefon Arad 752. sz.

Helybeli 40 év óta fennálló jóforgalmu

könyv-papirkereskedés

könyvkötésszettel és trafik-
joggal, betegség miatt azonnal

átadó.

Cím a kiadóhivatalban.

1 mmázs

I. oszt. aprított cserfa

10 koronáért,

szép és jó mész mmázsája 32 koronáért
kapható

Csáky E., Fábán László-utca 7. sz.

SIROLIN "Roche"

mellettségek, számarthurat, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki legrosszabb 10 óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légcsőhuruban szenvednek, sirolint használják.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét a sirolin használata jelentékenyen oszökkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általában közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógy-
szertárban és 4-koronára

KURZER BERTALAN

végzett bécsi orvosi egyetemet és Budapesten vizsgázott

fogtechnikus műterme Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.

Fogat huz, plombál. Készít egyes fogat ép ugy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

Belees Testvérek üggyi gyár, Győr. Alapítva volt 1900. Évi termelés 13 millió pár

PYRAM

CIPŐ-KRÉM

6919

5116/1916. t. k. sz.

Hirdetmény.

Dombegyház és Magyardomb-egyház községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítve és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tételik közé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve a §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-ában és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvitelének az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1917. évi július hó 20. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ának esetében — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényeges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1917. évi július hó 20. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő le- elte után ellentmondásuk többé figyelembe vételni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólításukat tartalmazó kérévényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1917. évi július hó 20. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen

meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak séreme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmiud egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyenekes pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A battonyai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság 1917. január hó 1.

Dr. Rafajlovics Mihos, s. k.

193 ö. m. k. f. jegyző.

135 koronaért egy finom téli öltönyt.

180 koronaért egy finom téli kabátot mérték után készít

Hauptvogel Ferenc

férfi szabó mester

Batthyány-utca 37. szám. 5857

Gyertyán tűzifa

apritott állapotban, méltányos árban

eladó.

Czettel Fülöp utóda,

Hunyadi-utca 2. szám. 6644

Zsíros-

szóda

nagyobb mennyiségű, 100% ot

eladó

Krámer Bélánál,

Ferenc-tér 6. 178

Hirdetmény.

A csődtömeggondnokságom alatt álló Damjanich-utca 11—13. számú ház folyó hó 25-én d. u. 3 órakor az aradi kir. járásbíróóság hivatalos helyiségében (földszint 48. sz. ajtó) bírói önkéntes árverésen 40656 kor. kikiáltási árban el fog adatni.

Dr. Brasch Aladár.

194 ügyvéd.

Viszketegség,

rühesség és sémör ellen biztos szer a

Hullám kenőcs

Hullám szappan.

Előnyei, hogy nem szagos és nem piszkít.

Egy adag szappannal . . . 6 kor.
Nagy adag szappannal . . . 11 kor.
Családi adag szappannal 20 kor.

Használati utasítás mellékelve. Rendelésnél titoktartás biztosítva.

„Hattyu“ gyógyszertár

Csanádpalota. 6852

1065—1916. szám.

Hirdetmény.

Szapáryliget község tulajdonát képező 2 darab selejtezett vörös tarka tenyészbika 1917. év január hó 18-án d. e. 9 órakor a község házában nyilvános árverésen el fog adatni. Szapáryliget, 1917. január 3.

203

Előjáróság.

használata mellett felébe kerül a mindennapi kávéja! Nem cikória izü, soha jobb kávé nem ivott!

Kapható:

Fejér Gyula, Atlantika, Pollák József, Guttmann Samu és Dávid Vilmos urak üzletében.

6511

Bőrhámlasztás!

A kozmetika legújabb vívmánya. Egy berlini tanár találmánya. Feilmlulja az összes bőrhámlasztó szereket. Az eljárás egy fél óra alatt kész. Teljesen ártalmatlanul és fájdalom nélkül választja el a felső bőrréteget az alsótól. Gyönyörű arcbort eredményez, megelöven üdvé teszi az arcot, ezáltal fellüncs fiatalít. Köteleessége minden nőnek évente legalább egyszer lehámlasztani a felső bőrréteget, hogy a hónapokon át lerakódott idegen anyagoktól (puder, kenőcsök) és börtisztítánságoktól megtisztítsa. Kérdemeyes sikerét a legjobban az bizonyítja, hogy aki már megkísérelte, a legnagyobb meglepetéssel nyilvánította. Szak. közlöm kozmetikus arcpoló intézetemben ideiglenesen Batthyány-utca 10. szám alatt. 6506

Bartháné, szakképzett kozmetikusné

